

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10Co/100/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2314219971
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Brišková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2314219971.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Briškovej a členiek senátu JUDr. Zlatice Javorovej a JUDr. Terézie Mecelovej v právnej veci žalobkyne: EOS KSI Slovensko, s.r.o., Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 35 724 803, zastúpenej: TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 36 613 843, proti žalovanému: P. O., narodený X. X. XXXX, trvalý pobyt: R. XXX/XX, B., zastúpeného: TIMAR & Partners s.r.o., Štúrova 42, Šaľa, IČO: 36 866 296, o 492,34 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Galanta z 5. decembra 2018 č. k. 26C/360/2014-181, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.
- II. Žalovaný má voči žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu o zaplatenie sumy 492,34 eur s úrokom z omeškania vo výške 9,5 % ročne od 9. septembra 2011 do zaplatenia. Žalovanému bola priznaná náhrada trov konania voči žalobkyni v rozsahu 100 %. Rozhodnutie odôvodnil ustanovením § 2 písm. a/, b/, § 3 ods. 1, 2, § 4 ods. 1, 2, 3, 4 ZoSÚ (zákon č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov), § 53 ods. 9, § 101, § 103, § 565 O. z. (Občiansky zákonník č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov). Vecne zdôvodnil, že predmetom konania bolo plnenie, predstavujúce rozdiel medzi reálne poskytnutými peňažnými prostriedkami žalobkyňou a úhradami vykonanými žalovaným, vzhľadom na bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru, poskytnutého na základe zmluvy o pôžičke z 1. decembra 2008, uzavretej medzi právnu predchodkyňou žalobkyne (Consumer Finance Holding, a.s., Hlavné námestie 12, Kežmarok), na základe ktorej boli poskytnuté žalovanému finančné prostriedky vo výške 2.655,51 eur, ktoré sa zaviazal splácať mesačnými splátkami vo výške 85,84 eur. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že obsah predžalobnej upomienky zo dňa 25. augusta 2011, v dôsledku nesplácania dlhu žalovaným, nebolo možné hodnotiť ako úkon zosplatnenia dlhu podľa § 53 ods. 9 O. z. Podľa tohto zákonného ustanovenia museli byť súčasne splnené dve podmienky, a to omeškanie spotrebiteľa s úhradou splátky viac ako tri mesiace a súčasne spotrebiteľ bol písomne upozornený na možnosť zosplatnenia dlhu, v lehote nie kratšej ako 15 dní. Z obsahu predmetnej výzvy nevyplýva, s ktorou splátkou sa mal žalovaný dostať do omeškania, kedy mala byť splnená lehota troch mesiacov (od ktorej nezaplatené splátky sa lehota počíta ako začiatok a koniec tejto lehoty), kedy mal byť žalovaný upozornený na uplatnenie práva v rozsahu zosplatnenia celého dlhu a kedy mala byť žalovanému poskytnutá lehota 15 dní na zaplatenie pohľadávky. Absencia všetkých vyššie uvedených zákonných náležitostí predžalobnej upomienky vylučuje jej posudzovanie ako úkonu smerujúceho k zosplatneniu celého dlhu. Posudzovanie premlčania žalovanej pohľadávky (žalovaný vzniesol námietku premlčania) je možné iba s poukazom na ustanovenie § 103 O. z. s tým, že každá splátka sa premlčuje samostatne.

Z obsahu spisu bolo zrejmé, že mesačné splátky boli splatné k 20. dňu v mesiaci s tým, že prvá splátka mala byť splatnou dňom 20. januára 2009. Podľa zmluvy o pôžičke boli medzi stranami sporu dohodnuté splátky v počte 44, čo však nie je možné dodržať pri dohodnutej výške splátky 85,84 eur, ktorú žalovaný aj hradil. Zaplatil sumu 2.163,17 eur a keďže prvá splátka bola splatná dňom 20. januára 2009, pri dohodnutej výške splátky 85,84 eur žalovaný na úver zaplatil 25,19 splátok (25 × 85,84 eur za obdobie od 20. januára 2009 do 20. januára 2011 a jedna splátka vo výške 17,17 eur, splatná 20. februára 2011). K úhrade dlhu tak zostala suma, ktorá je predmetom konania 492,34 eur, predstavujúca rozdiel medzi výškou poskytnutého úveru 2.655,51 eur a výškou zaplatenej sumy žalovaným 2.163,17 eur. Neuhradená suma istiny 492,34 eur pri dohodnutej výške splátky 85,84 eur mesačne, bola splatná mesačnými splátkami: teda dňom 20. februára 2011 vo výške 68,67 eur (ako rozdiel splátky vo výške 85,84 eur a uhradenej sumy 17,17 eur, vyššie uvedenej, ako časť splátky splatnej 20. februára 2011), zostávajúca časť dlžnej sumy 423,67 eur bola splatná formou mesačných splátok vo výške 85,84 eur, v počte zostávajúcich splátok 4,9, splatné v období od 20. marca 2011 do 20. júna 2011 (4 × 85,84 eur, spolu 343,36 eur a 1 × 80,41 eur, správne má byť 80,31 eur, ako posledná splátka splatná 20. júla 2011). Z dôvodu, že žalobkyňa podala žalobu na súd dňa 14. augusta 2014, žalovaná pohľadávka v celkovej výške 492,34 eur bola už premlčaná (dňom 21. júla 2014, teda nasledujúcim dňom po splatnosti poslednej splátky). Z uvedeného dôvodu bola žaloba súdom prvej inštancie zamietnutá. O náhrade trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa ustanovenia § 255 ods. 1 CSP (Civilný sporový poriadok č. 160/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov), podľa ktorého ustanovenia žalovanému, ktorý bol v konaní úspešný, vzniklo právo na náhradu trov konania voči žalobkyni v konaní neúspešnej, a to v plnej výške.

2. Proti tomuto rozsudku podala včas odvolanie žalobkyňa, navrhujúc jeho zmenu vyhovením žalobe v plnom rozsahu, alternatívne jeho zrušením a vrátením súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Nesúhlasila s tvrdením, že posledná splátka bola splatná 20. júla 2011. Žalovaný uzatvoril s právnu predchodkyňou žalobkyne zmluvu o pôžičke dňa 1. decembra 2008, na základe ktorej sa zmluvné strany dohodli na poskytnutí pôžičky vo výške 80.000,- Sk, ktorú mal žalovaný uhrádzať mesačnými splátkami vo výške 85,84 eur, v počte splátok 44, pričom splátky boli splatné k 20. dňu v mesiaci, počnúc januárom 2009 (splatnosť prvej splátky nastala 20. januára 2009). Z uvedeného je zrejmé, že splatnosť poslednej 44. splátky bola dňa 20. augusta 2012. Žalobkyňa poukázala na rozhodnutie Krajského súdu v Nitre sp. zn. 5Co/934/2015, podľa odôvodnenia ktorého dohoda o splnení dlhu v splátkach umožňuje veriteľovi, aby od dlžníka požadoval iba zaplatenie tej splátky, ktorá sa stala splatnou (zročnou). Každá zo splátok predstavuje samostatné plnenie, a preto pre každú splátku začína plynúť premlčacia doba podľa § 101 O. z. samostatne. Je nevyhnutné, aby veriteľ spoľahlivo a jednoznačne preukázal, že boli splnené podmienky predčasného zosplatnenia dlhu, ako aj to kedy bolo zosplatnenie úveru oznámené dlžníkovi. Žalobkyňa poukázala aj na rozhodnutie Krajského súdu v Nitre sp. zn. 9Co/895/2015, rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 6Co/578/2016. Žalobkyňa vyhodnotila poskytnutý úver ako bezúročný a bez poplatkov, čo sa prejavilo na znížení sumy mesačnej splátky. Žaloba bola podaná 14. augusta 2014, pričom nepremľčanými sú splátky splatné od 20. augusta 2011 do 20. augusta 2012, t. j. 13 splátok vo výške 60,35 eur, spolu 784,55 eur. Keďže žalovaný uhradil z poskytnutej sumy 2.655,51 eur sumu 2.163,17 eur, rozdiel vo výške 492,34 eur, ktorý je aj predmetom žaloby, predstavuje neuhradenú sumu, pozostávajúcu z ôsmich splátok istiny vo výške 60,35 eur, splatných v období od 20. januára 2011 do 20. augusta 2012, a z alikvotnej splátky istiny splatnej 20.12.2011 vo výške 9,54 eur. Súd prvej inštancie mal preto žalobkyni priznať sumu 492,34 eur s príslušenstvom.

3. Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhol rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť. Absencia obligatórnych zákonných náležitostí predžalobnej upomienky vylučuje jej posudzovanie ako úkonu smerujúceho k zosplatneniu celého dlhu. Posudzovanie premlčania žalovanej pohľadávky je možné len s poukazom na ustanovenie § 103 O. z. Žalobkyňa však podané odvolanie opiera o skutkové tvrdenie, že bez dohody s dlžníkom, svojvoľne pre potreby vedenia tohto sporu, upravila výšku dohodnutých splátok, aby si zabezpečila podklad pre skutkové tvrdenie, že žalovaná pohľadávka nie je premlčaná. Problém nastal, keď žalobkyňa počas konania uznala, že žalovaná pohľadávka je bez úrokov a bez poplatkov, čo malo za následok, že sa vytvoril nový skutkový stav (strany sporu sa dohodli, že dlžník uhradí 44 mesačných splátok, každú vo výške 85,84 eur, ktorá suma predstavovala istinu úveru, úroky aj poplatky, pričom počas konania vzal žalobu späť vo výške 1.179,33 eur). Vzhľadom na bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru, istina úveru už nie je pri delení počtom dohodnutých splátok 44 schopná zachovať výšku dohodnutej splátky 85,84 eur, ktorá bola uhrádzaná. Konanie žalobkyne, ktorá si svojvoľne znížila výšku splátky na sumu 60,35 eur, aby sa zachoval počet

splátok 44, je účelové, nesmerujúce k spravodlivému usporiadaniu vzťahov medzi stranami sporu (žalobkyňa zavinila späťvzatie žaloby po tom, ako totožne so žalovaným ustálila, že úver je bezúročný a bez poplatkov pre absenciu zákonom stanovených náležitostí zmluvy). Posledná splátka bola splatná 20. júla 2011 a keďže žaloba bola podaná 14. augusta 2014, je zrejmé, že celá žalovaná pohľadávka je premlčaná. Na svojvoľné zníženie splátky zo strany žalobkyne nie je možné prihliadať ani s poukazom na ustanovenie § 3 O. z., ako ani na článok 5 základných zásad CSP, keďže ide o zneužitie práva, v prospech žalobkyne, čím by bola založená nerovnováha procesných vzťahov na úkor žalovaného, čo by bolo v rozpore so základnou zásadou, že veriteľ si má právo strážiť.

4. Žalobkyňa v písomnom vyjadrení k vyjadreniu žalovaného zotrvala v plnom rozsahu na podanom odvolaní.

5. Odvolací súd podľa § 34 CSP po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je možné podať odvolanie (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že odvolanie obsahuje zákonom stanovené náležitosti (§ 363 CSP), preskúmal napadnutý rozsudok v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP), postupom bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne nie je dôvodné.

6. Ustanovenie § 103 O. z. rešpektuje zásadu zmluvnej voľnosti občianskoprávných vzťahov, ktorá umožňuje, aby sa zmluvné strany dohodli aj na splnení dlhu plnením v splátkach. Zákon stanovuje, kedy v prípade dohody o plnení v splátkach začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok a to tak, že jednotlivé splátky sa premlčujú samostatne (premlčacia doba jednotlivých splátok začína plynúť odo dňa zročnosti jednotlivých splátok). Ustanovenie § 103 O. z. však treba vykladať vo väzbe na právne dôsledky uvedené v ustanovení § 565 O. z., ktoré obmedzuje veriteľa v práve požadovať splnenie celého dlhu. Právo žiadať zaplatenie celej pohľadávky môže veriteľ použiť len do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky. Ak by veriteľ svoje právo nevyužil, pokračovala by premlčacia doba iba vo vzťahu k neuhradenej splátke. Samotnú realizáciu splatnosti dlhu ustanovenie § 565 O. z. podmieňuje žiadosťou veriteľa (nenastáva automaticky zo zákona). Ustanovenie § 565 O. z. umožňuje veriteľovi pri splnení zákonom stanovených predpokladov, žiadať zaplatenie celej pohľadávky naraz, a to iba vtedy, ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Súd prvej inštancie dospel k záveru o absencii platného právneho úkonu, smerujúceho k zosplateniu celého dlhu, v dôsledku toho správne posudzoval premlčanie uplatňovanej pohľadávky žalobkyne podľa ustanovenia § 103 O. z., podľa ktorého ustanovenia začala plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti, pričom mesačné splátky boli splatné vždy k 20. dňu v mesiaci.

7. Medzi stranami konania bolo nesporné, že záväzok žalovaného zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere spočíval v povinnosti úhrady mesačných splátok vo výške 85,84 eur, v počte splátok 44, so splatnosťou každej splátky k 20. dňu v mesiaci, počnúc mesiacom január 2009. Žalobkyňa v odvolaní sama potvrdila vyhodnotenie poskytnutého úveru ako bezúročného a bez poplatkov, v dôsledku čoho zostatok dlhu predstavoval rozdiel medzi poskytnutou sumou úveru 2.655,51 eur a celkovou výškou úhrad zo strany žalovaného 2.163,17 eur, teda sumu 492,34 eur (predmet sporu).

8. Súd prvej inštancie správne posúdil všetky platby žalovaného, formou mesačných splátok 85,84 eur, na istinu úveru (2.163,17 eur/85,84 eur, t. j. 26 splátok, a to 25 splátok splatných v období od 20. januára 2009 do 20. januára 2011 a jedna splátka vo výške 17,17 eur splatná 20. februára 2011). Zostatok neuhradenej istiny preto predstavoval sumu 492,34 eur, ktorá pri splátke 85,84 eur mesačne, pozostávala z doplatku splátky za február 2011 vo výške 68,67 eur, štyroch splátok vo výške 85,84 eur, t. j. 343,36 eur (splatné od 20. marca 2011 do 20. júna 2011) a zostávajúcej splátky 80,31 eur (splatnej 20. júla 2011). Vzhľadom na dátum podania žaloby 14. augusta 2014, zostatok dlžnej sumy 492,34 eur (predmet sporu) predstavoval pohľadávky premlčané (posledná splátka 80,31 eur bola splatná 20. júla 2011) a preto súd prvej inštancie dôvodne žalobu zamietol (z dôvodu uplynutia trojročnej premlčacej doby vo vzťahu k jednotlivým splátkam, v dôsledku vznesenej námietky premlčania).

9. K odvolacej námietke žalobkyne vychádzajúcej zo zníženia sumy mesačnej splátky (60,35 eur) pri zachovaní počtu dohodnutých splátok 44 je potrebné uviesť, že splátky úveru síce boli v zmluve o spotrebiteľskom úvere dohodnuté tak, že obsahujú splátku istiny, ako aj splátku úroku, bez ich rozčlenenia, avšak toto dojednanie bolo prelomené zákonnou sankciou bezúročnosti a bezpoplatkovosti

úveru (porov. rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 5Co/383/2017). Žalobkyňou tvrdená výška splátky istiny vo výške 60,35 eur mesačne bola umelo vytvorená, nezodpovedajúca dohode o výške splátok, reálnemu splácaniu splátok žalovaným, ako ani rozčleneniu splátok v čase uzavretia zmluvy, ktoré dohodnuté nebolo (rozčlenenie splátky na istinu, úroky, prípadne iné poplatky). Argument žalobkyne, že posúdenie úveru ako bezúročného a bez poplatkov sa prejavilo na znížení sumy mesačnej splátky, nebol preto opodstatnený.

10. Odvolací súd podľa § 387 ods. 1 CSP napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil. Týkalo sa to aj rozhodnutia o náhrade trov konania úspešného žalovaného. Súd prvej inštancie správne konštatoval vznik nároku žalovaného na náhradu trov konania, keďže bol v konaní v plnom rozsahu úspešný (podľa § 256 ods. 1 CSP v časti o zaplatení sumy 1.179,33 eur s úrokom z omeškania žalobkyňa vzala žalobu späť a v tejto časti procesne zavinila zastavenie konania, v dôsledku čoho bolo potrebné dovodiť, že aj v tomto rozsahu nemala žalobkyňa vo veci úspech). Žalovanému bola preto priznaná voči žalobkyňi náhrada trov konania v plnom rozsahu (100 %).

11. Z dôvodu, že žalovaný bol úspešný aj v odvolacom konaní, podľa § 396 ods. 1 a § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP, vzniklo mu právo na náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd preto rozhodol tak, že žalovaný má právo na náhradu trov odvolacieho konania v plnej výške. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí.

12. Rozsudok prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/.

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie.

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.